

Najvyšší súd Slovenskej
republiky

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S. R. -G. R. Z. V. A. J. S.**, so sídlom v B., S. Č., IČO: X. X. X. proti povinnému **I. M.**, bývajúcemu v P., X. M. X., o vymożenie 1 213,24 eur s príslušenstvom, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 11 Er 608/2011-12 z 15. decembra 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 23 CoE 154/2012-29 z 20. marca 2013, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 23 CoE 154/2012-29 z 20. marca 2013 a uznesenie Okresného súdu Piešťany č. k. 11 Er 608/2011-12 z 15. decembra 2011 sa **zrušujú** a vec sa **vracia** Okresnému súdu Piešťany na ďalšie konanie.

Odôvodnenie:

Okresný súd Piešťany (ako súd exekučný) uznesením č. k. 11 Er 608/2011-12 z 15. decembra 2011 zamietol žiadosť súdneho exekútora J. B. K. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - rozhodnutia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov číslo: 5-3/31-2011 z 21. februára 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21. februára 2011 a vykonateľnosť dňa 9. marca 2011. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetným exekučným titulom bola povinnému uložená povinnosť uhradiť trovy výkonu väzby, ktoré patria medzi trovy trestného konania. Ich vymáhanie zabezpečuje justičná pokladnica, ktorá zároveň pôsobí ako vecne a miestne príslušný exekučný súd. Ide o špecifické konanie, v ktorom sa na rozdiel od klasického exekučného konania nepoužijú ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) o

konaní pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie (§ 40a, § 44 ods. 4 Exekučného poriadku). Podľa názoru súdu, poveriť súdneho exekútora vykonaním exekúcie môže v danej veci len justičná pokladnica, pričom tomuto povereniu nepredchádza žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trnave (ako súd odvolací) uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia, pretože aj podľa jeho názoru sa v danom prípade jedná o trovy trestného konania v zmysle ust. § 2 písm. a/ zákona č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 65/2001 Z. z.“). Trovy trestného konania ako súdne pohľadávky vymáha justičná pokladnica, pričom v zmysle ust. § 6 ods. 4 zákona č. 65/2001 Z. z. justičná pokladnica vymáhanie súdnej pohľadávky začína z úradnej moci. Podľa ust. § 7 ods. 2 vety druhej zákona č. 65/2001 Z. z. justičná pokladnica poverí súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na vymoženie súdnej pohľadávky predajom hnuteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľností, predajom obchodného podielu a predajom podniku. S poukazom na citované ustanovenia zákona č. 65/2001 Z. z. súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žiadosť súdneho exekútora pre jej rozpor so zákonom zamietol. Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 23 CoE 154/2012-29 z 20. marca 2013 nadobudlo právoplatnosť dňa 24. októbra 2013.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet oprávnenej napadol mimoriadnym dovolaním vyššie uvedené uznesenie Krajského súdu v Trnave, ako aj ním potvrdené uznesenie Okresného súdu Piešťany a navrhol, aby dovolací súd obe napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnil tým, že súdy oboch stupňov vec nesprávne právne posúdili, čím naplnili dovolací dôvod podľa ust. § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Vyjadril názor, že v danej veci sa nejedná o súdnu pohľadávku, preto nebol dôvod na aplikáciu ustanovení § 40a a § 44 Exekučného poriadku v spojení príslušnými ustanoveniami zákona č. 65/2001 Z. z. Poukázal na to, že exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov spojených s výkonom väzby. Podkladom pre vydanie tohto rozhodnutia bolo uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 26. októbra 2010 sp. zn. 1T

31/97, ktorým súd uložil odsúdenému I. M. povinnosť nahradiť štátu trovy spojené s výkonom väzby od 4. júla 1996 do 4. júla 1998 podľa § 555 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku s tým, že na základe tohto uznesenia riaditeľ ústavu na výkon väzby vydá rozhodnutie o výške trov väzby. Z ustanovenia § 555 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že úhradu trov spojených s výkonom väzby upravuje osobitný predpis, ktorým je zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 221/2006 Z. z.“). Z jednotlivých ustanovení tohto zákona, predovšetkým ustanovenia § 65 ods. 4 v znení účinnom do 31. decembra 2013 (resp. § 601 v znení účinnom od 1. januára 2014) jednoznačne vyplýva, že rozhodnutie o výške trov spojených s výkonom väzby vykonáva Ústav na výkon väzby (ďalej aj „ÚVV“), ktorý pohľadávku spravuje. V prípade, ak osoba bola z väzby prepustená (čo platí aj v predmetnej veci), rozhodnutie vykonáva Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej aj „Generálne riaditeľstvo ZVJS“). V súvislosti s výkonom rozhodnutia zákon č. 221/2006 Z. z. priznáva ÚVV, resp. Generálnemu riaditeľstvu ZVJS tiež ďalšie oprávnenia (upustiť od vymáhania trov spojených s výkonom väzby, právo žiadať od bánk údaje nevyhnutné na účely výkonu rozhodnutia pri vymáhaní úhrady trov výkonu väzby). ÚVV, resp. Generálne riaditeľstvo ZVJS pri výkone rozhodnutia a vymáhaní trov spojených s výkonom väzby môže ako vymáhajúci orgán podľa ust. § 72 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) podať návrh na vykonanie exekúcie súdnym exekútorom (za subsidiárneho použitia Správneho poriadku, ako vyplýva z ust. § 65 ods. 1 zákona č. 221/2006 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2013).

Právny záver vyslovený v napadnutých rozhodnutiach, že ide o súdnu pohľadávku, pretože ide o trovy trestného konania, nie je správny. Z ustanovenia § 2 písm. aJ zákona č. 65/2001 Z. z. jednoznačne vyplýva, že súdnou pohľadávkou je pohľadávka z rozhodovacej činnosti súdu, pri ktorej vzniká poplatková povinnosť zaplatiť okrem iného i trovy trestného konania. Musí ísť však o pohľadávku z rozhodovacej (alebo inej) činnosti súdu. Správcom takejto súdnej pohľadávky je potom v zmysle § 2 písm. c/ zákona č. 65/2001 Z. z. súd, na ktorom súdna pohľadávka vznikla, ktorý následne prevádza správu tejto pohľadávky na justičnú pokladnicu, ktorá sa v ďalšom stáva správcom tejto súdnej pohľadávky a vymáhajú podľa ustanovení zákona č. 65/2001 Z. z. Konanie o výkone rozhodnutia sa v takomto prípade začína dňom uzavretia zmluvy o prevode správy súdnej pohľadávky (§ 6 ods. 3 zákona č. 65/2001 Z. z.). V predmetnej veci však nejde o pohľadávku z rozhodovacej činnosti súdu, ale ide o pohľadávku, ktorá vznikla z rozhodnutia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia

slobody a Ústavu na výkon väzby (i keď podkladom pre vydanie tohto rozhodnutia bolo uznesenie súdu). Zákon č. 221/2006 Z. z. jednoznačne uvádza, že správcom tejto pohľadávky vyplývajúcej z rozhodnutia o výške trov spojených s výkonom väzby je UVV, resp. Generálne riaditeľstvo ZVJS (nie súd), ktorý ju aj vymáha. Vzhľadom na to sa pri výkone tohto rozhodnutia a vymáhaní trov spojených s výkonom väzby neaplikuje zákon č. 65/2001 Z. z.

Oprávnená sa s obsahom mimoriadneho dovolania stotožnila.

Povinný sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor v lehote jedného roka (§ 243g O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa ust. § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O. s. p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Generálny prokurátor namietal, že napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej tento zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom generálneho prokurátora, že v prejednávanej veci sa nejedná o súdnu pohľadávku v zmysle ust. § 2 písm. a/ zákona č.

65/2001 Z. z., ktorej vymáhanie je výhradne v kompetencii justičnej pokladnice. Z dokladov predložených oprávnenou (predovšetkým z oznámenia o začatí správneho konania z 10. januára 2011, ale aj zo samotného rozhodnutia) je zrejmé, že rozhodnutie predložené ako exekučný titul je rozhodnutím vydaným v správnom konaní podľa ustanovení Správneho poriadku. Správnym orgánom, ktorý toto rozhodnutie vydal, je Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, ktorý pritom aplikoval ustanovenia zákona č. 221/2006 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2013 (§ 65 a § 67 ods. 3 v spojení s § 54 ods. 1), pričom je zrejmé, že rozhodnutie má formálne aj obsahové náležitosti tzv. správneho rozhodnutia podľa ust. 47 Správneho poriadku. Z ustanovenia § 65 ods. 1 písm. a/ zákona č. 221/2006 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2013 vyplýva, že pri rozhodovaní o výške trov spojených s výkonom väzby sa podporne použijú ustanovenia Správneho poriadku. Nepochybne teda ide o exekučný titul v zmysle ust. § 41 ods. 2 písm. íl Exekučného poriadku (vykonateľné rozhodnutie orgánu verejnej správy). Pokiaľ ide o výkon takéhoto rozhodnutia, zákon č. 221/2006 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2013 ako lex specialis voči Správnemu poriadku v ust. § 65 ods. 4 určuje, ktorý správny orgán je príslušný uskutočniť výkon rozhodnutia o výške trov spojených s výkonom väzby. Jedným z týchto správnych orgánov je aj Generálne riaditeľstvo ZVJS. Podľa ust. § 72 ods. 2 Správneho poriadku, vymáhajúci správny orgán môže podať návrh na vykonanie exekúcie súdnym exekútorom.

Vyššie uvedenú zákonnú úpravu súdy pri svojom rozhodovaní neaplikovali a trovy spojené s výkonom väzby mylne považovali za súdnu pohľadávku v zmysle ust. § 2 písm. a/ zákona č. 65/2001 Z. z. Podľa tohto ustanovenia je súdnou pohľadávkou pohľadávka z rozhodovacej činnosti a inej činnosti súdov vrátane Špecializovaného trestného súdu, pri ktorej vzniká poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, pričom súdnou pohľadávkou je aj pohľadávka vyplývajúca z rozhodnutia súdu o zhabaní peňažnej čiastky v trestnom konaní, ako aj pohľadávka, o ktorej tak ustanoví osobitný predpis, ktorým sa v zmysle poznámky č. 1 rozumie zákon č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Z ďalších ustanovení zákona č. 65/2001 Z. z. vyplýva, že správcom a orgánom vymáhajúcim takéto pohľadávky je justičná pokladnica. Trovy spojené s výkonom väzby síce tiež patria medzi trovy trestného konania v zmysle ust. § 555 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), avšak z ust. § 555 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že sa uhrádzajú v režime osobitného zákona, ktorým je zákon č. 221/2006 Z. z. Z

jednotlivých ustanovení tohto zákona možno vyvodit', že o povinnosti nahradiť štátu tieto trovy rozhoduje určený správny orgán v správnom konaní. Aj správu a vymáhanie týchto pohľadávok realizujú na to určené správne orgány, takže je vylúčené, aby správcom a vymáhajúcim orgánom bola zároveň (príp. výhradne) justičná pokladnica. Vzhľadom na existenciu tejto osobitnej zákonnej úpravy nemožno trovy spojené s výkonom väzby považovať za súdnu pohľadávku v zmysle ust. § 2 písm. a/ zákona č. 65/2001 Z. z. Keďže nejde o súdnu pohľadávku, nebolo dôvodné v prejednávanej veci aplikovať ustanovenia § 40a a § 44 ods. 4 Exekučného poriadku, ktoré vylučujú použitie ustanovení § 38 až § 40 a § 44 ods. 1 až 3 Exekučného poriadku v konaní o výkon rozhodnutia, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné trovy trestného konania.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal proti nim mimoriadne dovolanie (§ 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.). V dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci, keď predložené rozhodnutie neposudzovali ako exekučný titul v zmysle ust. § 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku a v rámci toho napr. neskúmali, či rozhodnutie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a pod. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom k tomu mimoriadnemu dovolaniu vyhovel, obe napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 a 3 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej vo veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nieje prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 10. júna 2015

JUDr. Juraj S e m a n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Patrícia Klasová